

VOORWOORD	9
HOOFDSTUK 1. EEN INLEIDING	13
1. Een eerste oriëntatie	13
2. Traditie, mythe en ethiek	17
2.1 De natuurlijke of onmiddellijke zedelijkheid	17
2.2 Natuur en conventie	18
2.3 Het ontstaan van de ethiek - De figuur van Socrates	19
HOOFDSTUK 2. PROBLEMEN VOOR EEN NORMATIEVE ETHIEK	23
1. Legitimeringscrisis	23
1.1 De paradox voor een actuele ethiek	23
1.2 De disjunctie feit-waarde	25
2. Schets van onze leefwereld als (laat)modern	28
2.1 Oorsprong	28
2.2 Reacties	30
3. Technocratie	31
4. Ethisch relativisme	32
4.1 De relativistische positie	32
4.2 De houdbaarheid van het ethisch relativisme	34
5. Van overtuiging naar identiteit... in het spoor van Gauchet	37
5.1 Consolidatie van de welvaartsstaat	37
5.2 Overtuigingen worden identiteiten	39
HOOFDSTUK 3. GELUK ALS GRONDNORM	45
1. Aristoteles: de ethiek van het goede leven	46
1.1 Het statuut en de methode van de ethiek	46
1.2 Aristoteles' 'eudaimonistische' ethiek	48
1.3 Aristoteles' deugdenleer	50
1.4 Enkele slotbeschouwingen	52
2. Het epicurisme: het genot als hoogste goed	54
2.1 Een nieuw type van filosofie	55
2.2 Wat is genot?	56
2.3 De taak van de filosoof	57
2.4 De reikwijdte van het epicurisme	59
HOOFDSTUK 4. DE MENSELIJKE PERSOON ALS GRONDSLAG	63
1. De ethiek van Kant: zedenwet en autonomie	63
1.1 De praktische rede en het morele factum	64
1.2 Een analyse van het zedelijk bewustzijn	67
1.3 De 'Grund' van het zedelijk bewustzijn is de vrijheid	76
1.4 Kants leer over het 'hoogste goed'	78
1.5 Slotbeschouwingen	80
2. Levinas: de ethiek onder de wet van de Ander	82
2.1 De kritiek op de westerse filosofie	82
2.2 Absurditeit en zelfbevestiging	82
2.3 Het gelaat van de Ander	83
HOOFDSTUK 5. DE 'DISKURS-ETHIEK' VAN HABERMAS	87
1. Een nieuw rationaliteitsmodel	87
2. Een discussie-ethiek	92
3. Een kritische diagnose van de moderne samenleving	96
HOOFDSTUK 6. MENSENRECHTEN ALS ETHIEK	101
1. Het belang van mensenrechten	101
2. Mensenrechten zijn modern	102
2.1 De middeleeuwen	102
2.2 Burgerrechtenverklaringen	103
2.3 Mensenrechtenverklaringen	103
2.4 Mensenrechtenverdragen	104

3.	Mensenrechten onder kritiek	105
3.1	Kritiek van indifferentisme	105
3.2	Kritiek van overbodigheid	106
3.3	Kritiek van individualisme	106
4.	Het succes verklaard	108
5.	Beperkingen?	110
HOOFDSTUK 7. CONSEQUENTIAALISME: HET EFFECT ALS NORM		113
1.	Cultuurhistorische situering	113
2.	De utilitaristische ethiek - De economie van de behoeften	115
2.1	Het utilitarisme als ethiek	115
2.2	De basisprincipes	11
3.	Evaluerende beschouwingen	117
3.1	Succes van de utilitaristische ethiek	117
3.2	Vragen aan het utilitarisme	117
4.	Een hedendaagse variant - de speltheorie	120
5.	Act- en regelutilitarisme	122
6.	Libertarische opvatting	123
HOOFDSTUK 8. ETHIEK EN SAMENLEVING		125
1.	Rechtvaardigheid	125
2.	Rawls en de legitimering van de sociale rechtsstaat	128
2.1	De deductie van de principes van sociale rechtvaardigheid	129
2.2	Kritische kanttekeningen vanuit 'communitaristisch' perspectief	132
3.	Nussbaum en de blinde vlek van Rawls' model	134
3.1	De kritiek op het sociaalcontractmodel	134
3.2	Drie onopgeloste problemen	135
KLEINE BIBLIOGRAFISCHE GIDS		137